

Zonder bakstenen geen huis

**Nederlandse taalverwerving bij anderstalige
nieuwkomers (AN)**

Jo Van Gelder

IDJK 6 februari 2019

Aan de basis van ontwikkeling

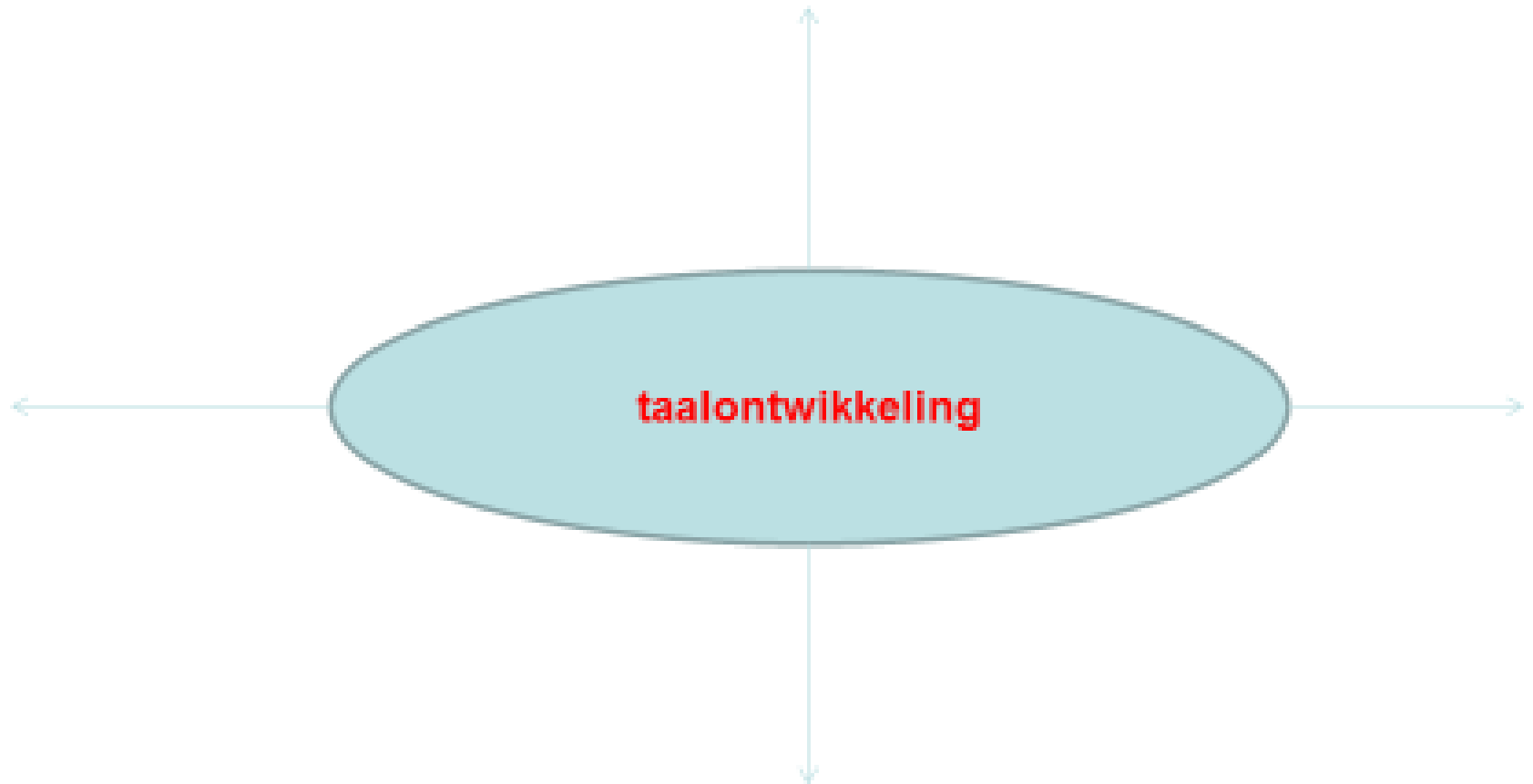
Wat weten we al

Fasen van taalleren bij AN

**Hoe leren kinderen (AN)
nieuwe woorden**

Interactievaardigheden

Ouderbetrokkenheid

- **Vrij zijn van emotionele belemmeringen**
- **Nieuwsgierig en onderzoekend zijn**
- **Zelfvertrouwen hebben en over een stabiel zelfbeeld beschikken**

1. GEWENNINGSFASE

veiligheid en geborgenheid

stille periode

veel luisteren

praatbehoefte uitlokken

GEBAREN

2. SOCIALE REDZAAMHEIDSFASE

van passief naar actief taalgebruik

veel benoemen en feedback geven

eenvoudige communicatie

3. AANSPREEKBAARHEIDSFASE

participeren op acceptabel niveau

taal is geen belemmering voor sociale contacten

kan wensen en activiteiten onder woorden brengen

sturen van andermans handelingen

4. DENKFASE

redelijke woordenschat

kan spreken over zaken in het verleden/toekomst (niet hier en nu)

hoeveelheidswwoorden

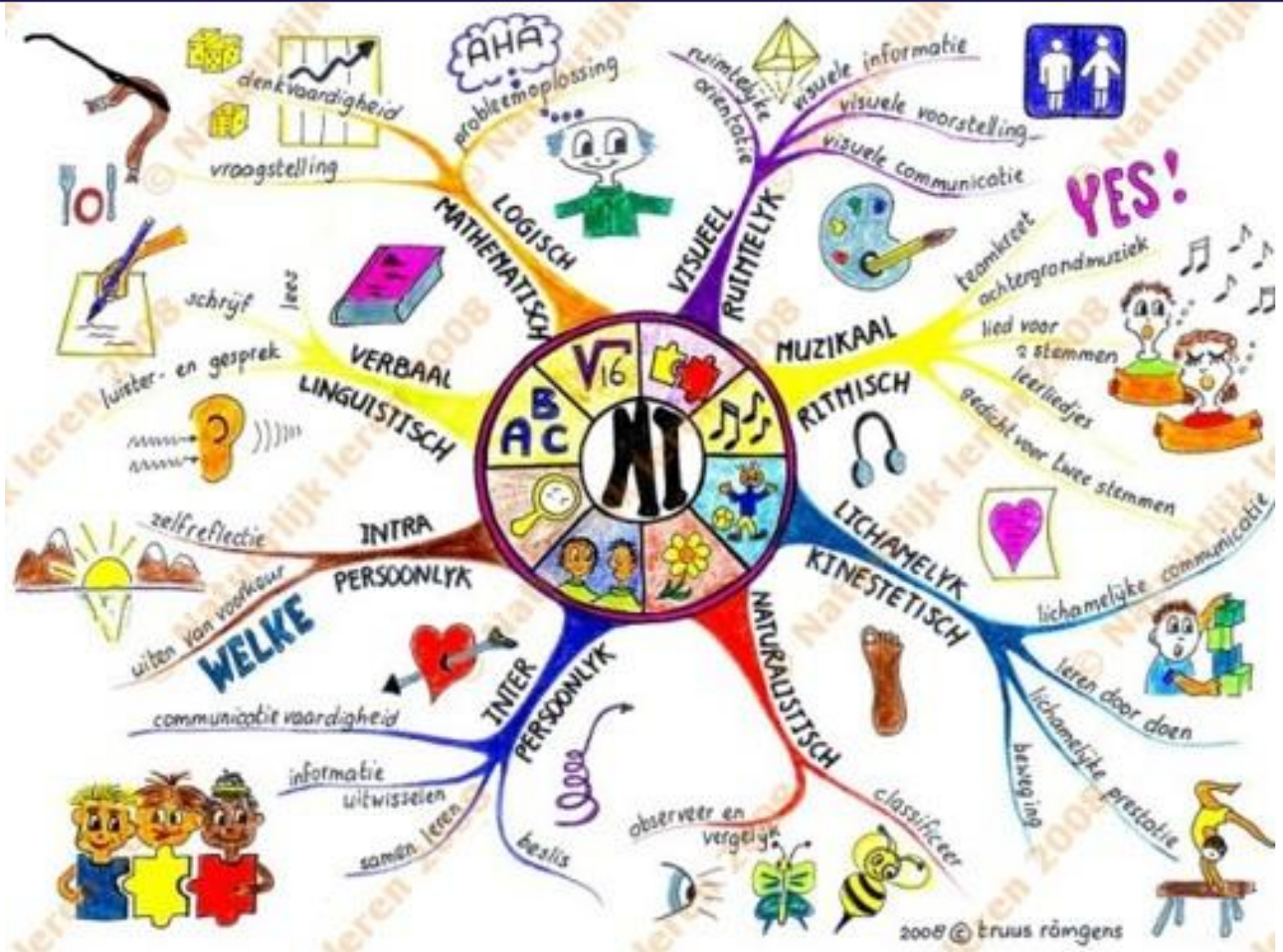
vergelijkingen

verbanden-relaties

metacommunicatie

Pijlers van interactieve taalontwikkeling

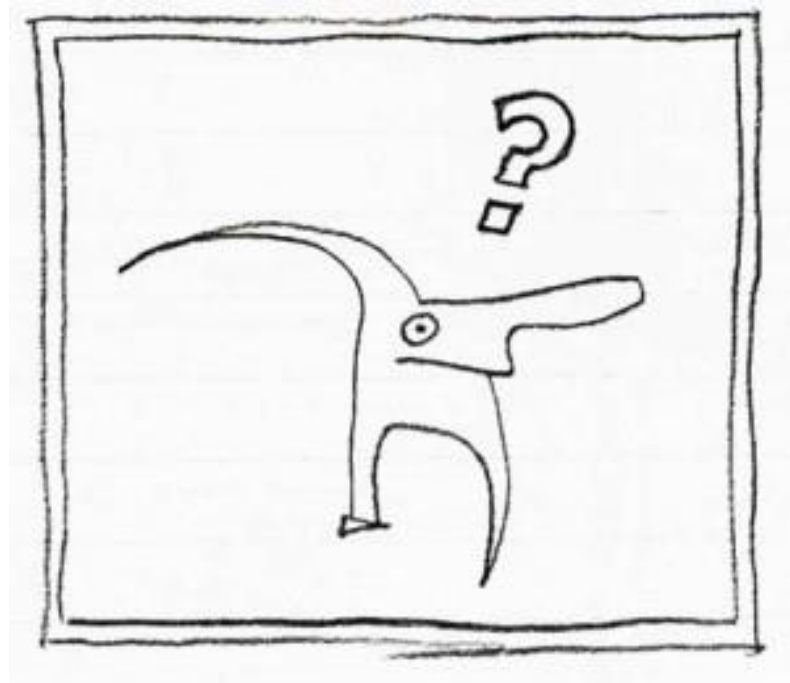
- **Betekenisvol leren**
  - Betrokkenheid**
  - Spel is motor van ontwikkeling**
  - Meervoudige intelligentie + dia MI**
- **Sociaal leren (in interactie met elkaar)**
- **Strategisch leren (kinderen leren zelf oplossingen te bedenken voor problemen)**

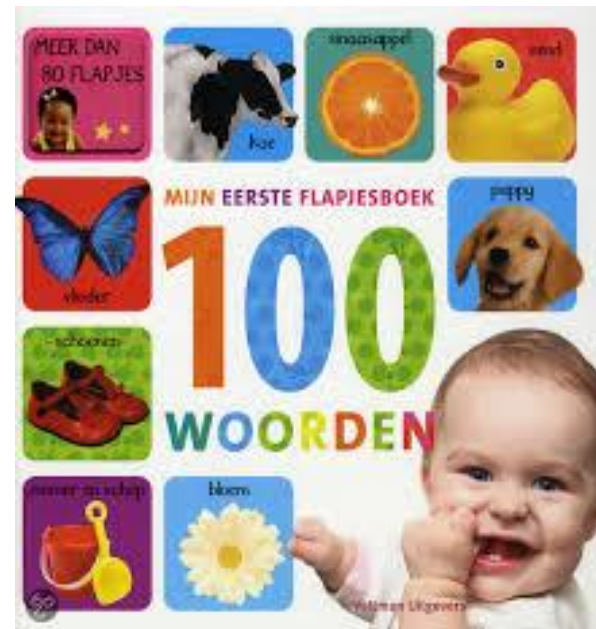

Wat ervaren kinderen met een geringe woordenschat ?

De Boeroe

Hoe leren kinderen nieuwe woorden?

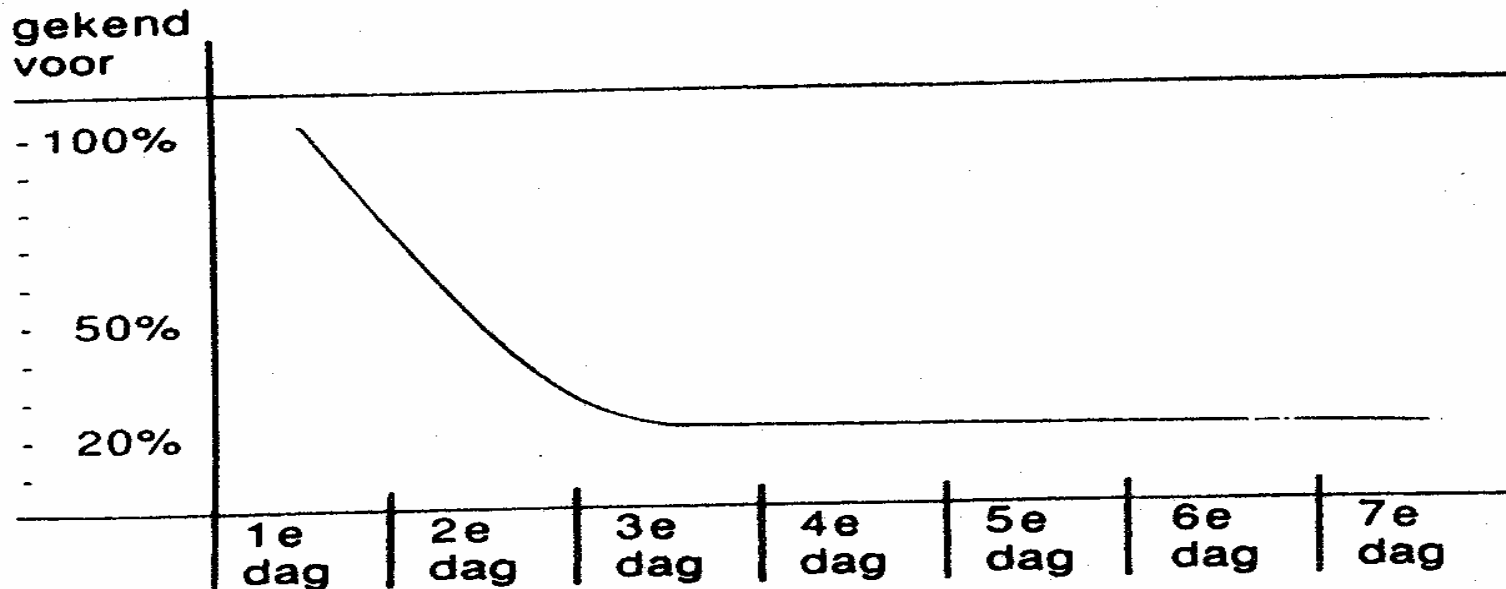
Selecteren van woorden

- 1. Voorbewerken**, actualiseren
voorkennis
- 2. Semantiseren**: Betekenis duidelijk
maken op verschillende manieren
- 3. Consolideren**: Oefenen/automatiseren
- 4. Controleren** (van passief naar actief)

- **Uitbeelden:**
  - voordoen, gebaren
  - laten ervaren
  - doen alsof situatie
- **Uitleggen:**
  - kort en krachtig uitleggen (foto, tekening,..)
  - vertalen in eigen taal
- **Uitbreiden:**
  - koppelen aan een verwant woord (woordspin)
  - synoniemen, tegenstellingen

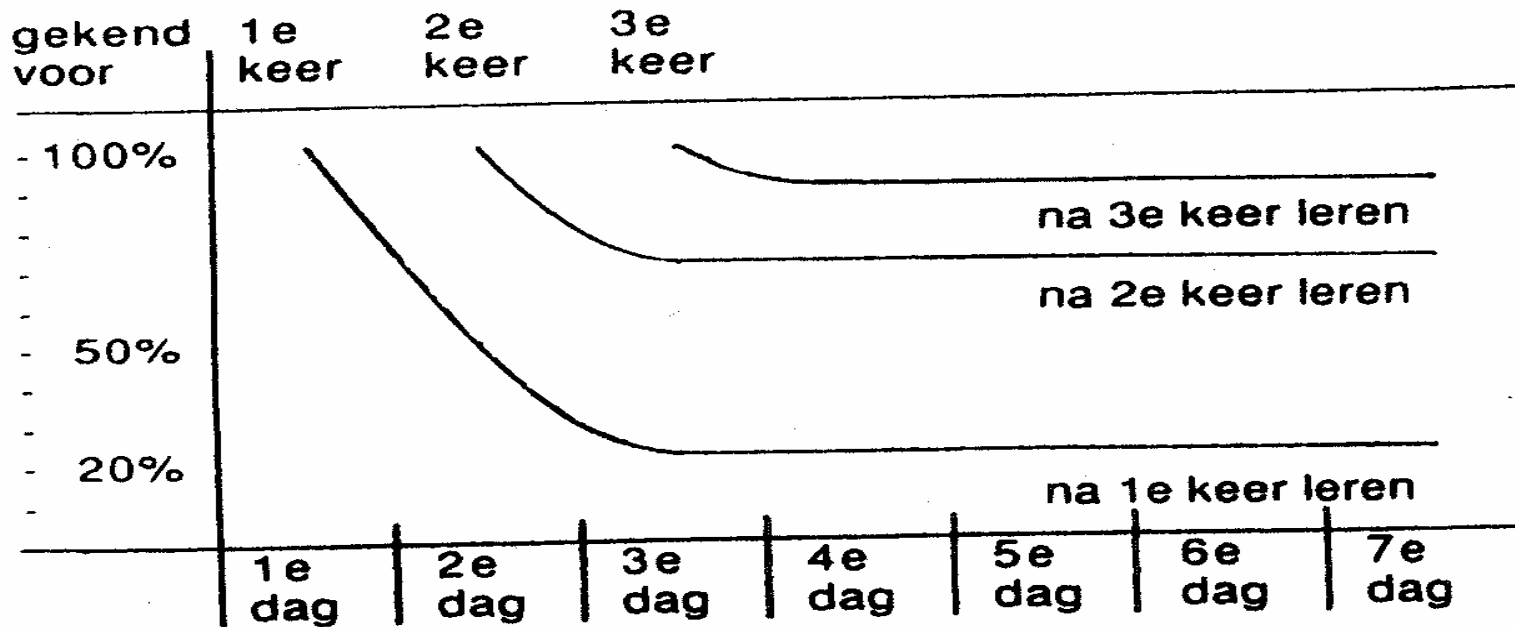

Vergeetcurve 1

Vergeetcurve 1: Van de woordjes die op de 1e dag voor 100% gekend zijn, blijft op de tweede dag nog maar 50% over en op de 3e dag rest nog 20% als blijvende kennis.

Vergeetcurve 2

Vergeetcurve 2: Wie de stof op de 2e dag nog eens leert, weet op de 3e dag nog ongeveer 70%. Wie de stof voor de derdekeer doorneemt, beheerst daarna vrijwel de gehele stof voor de lange duur.

- **TAALAANBOD** verzorgen
- Duidelijk en correct spreken
- Handelingen verwoorden
- Onbekende woorden kort en krachtig uitleggen

Veel herhalen

- **TAALPRODUCTIE** stimuleren
- Het kind laten vertellen
- Beurt beschermen
- Ruimte scheppen/ geven
- Luister respons geven
- Gevarieerd/ meer open vragen stellen
- Prikkelende beweringen doen (ik denk dat ...)
- De kijk van het kind accepteren
- Betekenisonderhandeling/ ingaan op de inhoud

- **FEEDBACK** geven
- Impliciet verbeteren
- Parafraseren (herverwoorden)
- Ordenen en samenvatten

1. **TOEGANKELIJKHEID (open deur politiek)**
2. **VEILIGHEID (lichaamstaal, gezichtsuitdrukkingen: anderstalige ouders zijn hier gevoelig voor)**
3. **BEREIDHEID (informeel partnerschap)**
4. **HUISBEZOEK**
5. **INTAKE (trots, zorgen, formeel partnerschap)**

- 6. ONTVANGST (in de thuistaal)**
- 7. INLOOP (spel/interactie, pedagogisch/didactisch partnerschap)**
- 8. PARTICIPEREN**
- 9. KINDPORTFOLIO**
- 10. KINDGESPREKKEN (visuele ondersteuning)**

Artikel uit JSW (april 2018): 'Eerste hulp bij nieuwkomers' volgt

Artikel uit JSW (april 2017): 'De thuistaal in de klas' ligt in jouw postvak

Artikel uit PO Magazine (nr. 5 2017): 'De internationale taalklas : onderwijs bij gratie van differentiatie' ligt in jouw postvak

Link naar lesmateriaal [Sjoes](#), voor leerlingen van 5 tot 8 jaar met als doel om taalgevoel en meertaligheid te stimuleren door kinderen te laten spelen met taal.

Link naar verslag: [Zo wordt je school NT2 proof](#)

Link naar brochure: [Voorlezen stimuleren in meertalige gezinnen](#)

Boek [Woordenstroom : werkvormen voor woordenschat](#) / Lotte Minnema' is uitgeleend, ik heb het voor je gereserveerd.

Boek [Taal leren : van kleuters tot volwassenen](#) / Koen Jaspaert' is uitgeleend, ik heb het voor je gereserveerd.

Link naar Dossier Leraar24: [Onderwijs en leerlingen met een migratieachtergrond](#)

Link naar Kennisrotonde NRO: [Wat verklaart verschillen in ontwikkeling van mondelinge tweedetaalverwerving bij vluchtelingenkinderen ouder dan 6 jaar zonder taalontwikkelingsstoornis?](#)

Link naar Kennisrotonde NRO: [Hoe stimuleer je effectief de taalontwikkeling van kinderen die Nederlands als tweede taal \(NT2\) spreken?](#)

Link naar Kennisrotonde NRO: [Is NT2-onderwijs in het sbo of so gebaat bij een aangepaste aanpak in vergelijking met het reguliere basisonderwijs?](#)

